

FOCUS LOCALIS RY

JUHLAVUODEN YLIMÄÄRÄINEN JÄSENKIRJE
2 * 2021

Sisällys

Onnea Focus Localis 50 vuotta!.....	3
Puheenjohtajan ja toimihenkilöiden kuvatervehdykset.....	4
Yhdistyksen entisten puheenjohtajien ja päätoimittajien puheenvuorot.....	5
Kristen Ståhlberg.....	5
Aimo Ryynänen.....	6
Vuokko Niiranen	7
Arto Haveri.....	8
Jarmo Vakkuri	8
Hanna Vakkala	9
Lotta-Maria Sinervo	10
Olli-Pekka Viinamäki.....	11
Yhdistyksen historian kaikki puheenjohtajat ja päätoimittajat	12
Kurkista yhdistyksen historiaan	12
Jäsenkyselyn tulokset ja tulevaisuuden suuntia	13
Opiskelijayhteistyötä vahvistetaan hallituksen opiskelijajäsenen avulla.....	15

Onnea Focus Localis ry 50 vuotta!

Focus Localis ry täyttää tänä vuonna kunnioitettavat viisikymmentä vuotta. Juhlistamme merkkipaalua julkaisemalla tämän ylimääräisen jäsenkirjeen, jossa luomme katsauksia niin yhdistyksen ja kuntatutkimuksen historiaan kuin tulevaisuuteenkin. Juhlan tuntua on luvassa myös tämänvuotisilla Hallinnon ja kuntatutkimuksen päivillä, jotka järjestetään Tampereella 17.–19.11. Nostetaan siis tiedepäivillä yhdessä malja Focus Localikselle!

Focus Localis on ollut tänä vuonna suurten kysymysten ja muutosten äärellä. Lehden siirryttyä uudelle digitaaliselle julkaisualustalle olemme samalla siirtyneet avoimeen julkaisemiseen. Avoimuus mahdollistaa entistä laajemman lukijakunnan pääsyn kotimaisen kuntatutkimuksen äärelle matalalla kynnyksellä. Kartoitimme keväällä jäsenistön mielipiteitä yhdistyksen toiminnasta ja lehden kehittämisestä, muun muassa paperisen lehden tulevaisuudesta digitaalisen julkaisun rinnalla. Jäsenkysely tuloksista ja lehden tulevaisuuden suunnista voit lukea lisää sivulta 13.

Myös tutkimuskohteemme, kunnat, alueet ja hallinto, ovat murrosvaiheessa uusien hyvinvointialueiden aloittaessa pian toimintansa. Hallinnon tasojen uusi tehtävänjako ja uudet hallinnan mallit vaikuttavat väistämättä myös kotimaisen kuntatutkimuksen aiheisiin. Tervehdyksiään sekä ajatuksiaan kuntatutkimuksen kehityksestä, murroksista ja tulevaisuuden näkymistä avaavat tässä jäsenkirjeessä yhdistyksen aikaisemmat puheenjohtajat ja lehden päätoimittajat. Kunnioitamme tällä tavoin yhdistyksen pitkää historiaa.

Yksi yhdistyksessä tänä vuonna tehdyistä uudistuksista on hallituspaikan varaaminen opiskelijajäsenelle. Opiskelijayhteistyön vahvistaminen on ollut yksi viime vuosien tärkeistä tavoitteista, ovathan opiskelijat tärkeä osa tiedeyhteisöä sekä tulevaisuuden tietentekijöitä ja päättäjiä. Tämän jäsenkirjeen lopusta voit lukea opiskelijajäsenemme ajatuksia Focus Localiksen hallitustyöstä.

Lopuksi haluan vielä kiittää lämpimästi teitä jäseniä. Te pidätte yllä tärkeää ja ainutlaatuista kotimaisen kuntatutkimuksen kanavaa, joka tuo tiedettä kaikkien saataville, tarjoaa päätöksentekijöille helposti lähestyttävän tavan pysyä kartalla kohdistetusti suomalaisille kunnille ja alueille relevantista tutkimuksesta sekä tuo yhteen paikallisuudesta kiinnostuneita ammattilaisia, tutkijoita, opiskelijoita ja muita toimijoita. Juuri eri toimijoiden tuominen yhteen tieteen keinoin on Focus Localis ry:n toiminnan ytimessä.

Kiitos, että olet mukana!

Kaisu Sahamies
viestintäsihteeri
Focus Localis ry

Seuraa meitä somessa:

Twitter: @FocusLocalis

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/focus-localis>

Facebook: <https://www.facebook.com/focuslocalis.fi/>

Puheenjohtajan ja toimihenkilöiden kuvatervehdykset

Onnea virkeälle viisikymppiselle yhdistyksellemme hallituksen puolesta!
Jenni Airaksinen, puheenjohtaja

Hyvää juhluvuotta ja antoisia lukuhetkiä uuden numeron parissa!
Päätoimittajat *Anni Jäntti & Lotta-Maria Sinervo* & toimitussihteeri *Henna Paananen*

Iloista juhluvuoden loppua ja nauttikaa tiedepäivistä!
Eveliina Högerman, sihteeri & Kaisu Sahamies, viestintäsihteeri

Yhdistyksen entisten puheenjohtajien ja päätoimittajien puheenvuorot

KRISTER STÅHLBERG

Onko kuntatutkimuksella tulevaisuutta?

Ainoa vakio on muutos. Usein muutos liioitellaan suureksi. Tällä kertaa kuntien muutos kuitenkin tulee olemaan ennennäkemättömän suuri. SOTE-uudistuksessa leijonanosa kuntia siirtyy aluetasolle. Jäljelle pitäisi jäädä sivistys- ja kulttuurikunta. Tätä on vaikea uskoa.

Kuntien sivistystyö kallistuu. Koulutusyksikköjen koko kasvaa. Paine kuntien yhdistämiselle kasvaa sekin. Corona-ajan lähes ilmainen raha on ehtyvä lähde. Suuren velan väistämätön koron nousu leikkaa julkista taloutta. Syntyvä lovi on lopulta täytettävä panemalla suu säkkiä myöten. Säästötoimet vaikeuttavat paikallisten palvelujen välttämätöntä kehittämistä. Muuttoa epäröivä vanhempi väestö ajautuu kaikkoavien palvelujen perään, nuoremmat ovat jo edeltä siirtyneet kohti tulevaa.

Tätä synkkää tulevaisuuden kuvaa voisi monella tapaa synkistää entisestään kysymällä minkälaiselle poliittiselle populismille kehitys luo perustan. Jo nyt populismille korvansa kallistavat tekevät voitavansa vaikeuttamalla sopeutumistamme muutoksiin.

Hyvin piankin joudumme luomaan säädösviidakon, joka kohtelee kuntia hyvin eri tavalla riippuen vielä jäljelle jääneistä tehtävistä. Kuntalaitoksen ohjaaminen vaikeutuu. Perinteistä kuntalaitosta murroskausien julkisen vallan sopeutumisen kivijalkana ei enää ole. Tästä syystä keskussäättelyä siivittävät ristiriidat tulevat syvenemään, yhteistyöhalusta tulee katoavaa. Syyttämällä kuntia hallitus ei enää voi paeta vastuutaan.

Kunniksi kutsumamme havaintokohteet harventuvat ja erilaistuvat. Ääripäiden tarkasteleminen samankaltaisen kuntakäsityksen avulla on harhaanjohtavaa. Paikallisyhdistyksen tapaan yhteisöllisyyttä luovaa alueellista yksikköä ei ole hyödyllistä tarkastella samoilla käsitteillä kuin tilastoparametrien avulla ohjattua suurkaupunkikonsernia. Mikä on enää kunta-sanan merkitys?

Pidän todennäköisenä, että suurta osaa, ehkä suurinta osaa, melkeinpä kaikkea, mitä kuntatutkimusnimikkeen alla on tarkasteltu, tullaan tulevaisuudessa tutkimaan kulloistakin kohdetta lähempänä olevan käsitteistön alla. Kunta-käsite edustaa yhä pienenevää yhteistä nimittäjää ja Focus Localisesta tuskin on sen korvaajaksi.

Haikeat onnittelut 50-vuotiaalle Focus Localis ry:lle entiseltä puheenjohtajalta ja päätoimittajalta!

Krister Ståhlberg on toiminut Åbo Akademin julkishallinnon professorina vuosina 1980–2003 ja työskennellyt sittemmin Svenska kulturfondenin johtajana vuoteen 2010 asti. Hän toimi Kunnallistieteen aikakauskirjan päätoimittajana vuosina 1997–1999 ja yhdistyksen puheenjohtajana vuosina 1993–1995.

Yhdistyksen perinteinen vahva profiili säilyttämisen arvoinen

Pääsin mukaan Kunnallistieteen yhdistyksen toimintaan vuonna 1986, hallituksen jäseneksi. Ajankohta ja seuraavat vuodet toivat runsaasti kunnallisen toiminnan perustavaa laatua olevia uudistuksia. Sellaisia olivat itsehallinnon vapaata harkintavaltaa liiallisesti kahlinneiden normien purkuhanke, vapaakuntakokeilu, valtionosuusuudistus, valtionvalvontaa palvelleiden lakisääteisen suunnittelujärjestelmän keventäminen, ja merkittävimpana vuoden 1995 kuntalain säätäminen. Niiden valmisteluun ja myöhemmin seurantaan kytkeytyi vahvasti myös tutkimus. Tästä vuorovaikutuksesta on omakohtaisiakin kokemuksia, sillä erityisesti vapaakuntakokeilusta vastanneen kunnallisen itsehallinnon kehittämishankkeen projektipäällikkönä sisäasiainministeriössä (silloisessa kuntaministeriössä) koin yhteistyön antavan hyvän tuen hankkeelle.

Puheenjohtajakaudellani 1998–1999 esillä olivat erityisesti asukkaiden osallisuus, kuntien ja valtion välinen neuvottelujärjestelmä ja kuntien talous. Kunnallistieteen päivillä nämä teemat olivat tuolloin hyvin esillä, eivätkä aiheet mihinkään näytä kadonneen tänä päivänä keskusteluista. Yhdistys on kunnallistieteen päivien ja aikakauskirjan muodossa tarjonnut ajassa elävän panoksen keskusteluun kunnallisesta itsehallinnosta ja toiminnasta.

Kuntatiedon tarjonta on siirtynyt merkittävässä määrin verkkoon. Se on oikein ja väistämätöntä, mutta painetulla julkaisulla on yhä oma sijansa. Aikakauskirjan merkitystä ei voi liikaa korostaa. Pienenä kielialueena maassamme aikakauskirjan muotoinen julkaisu on tärkeä kunta-alan uuden tiedon välittäjä tutkijoiden ohella kuntien ja valtion toimijoille.

Ongelmana taitaa kuitenkin yllättäen olla riittävä artikkelien tarjonta – sama ongelma joka omalla päätoimittajakaudellankin 2000-luvun alkupuolella häytti. Kun tutkijajoukko ja myös tutkijataustainen käytännössä toimivien määrä on kasvanut, lienee ongelma voitettavissa. Kirjoittajapotentiaalia kyllä on. Toivottavaa mielestäni olisi, että aikakauskirjaa hyödynnettäisiin vahvemmin ajankohtaisten teemojen keskustelun foorumina ja uusien tutkimusten esittelyssä.

Euroopan neuvoston paikallisen itsehallinnon peruskirjan johdannossa todetaan, että kunnat ovat demokraattisen järjestelmän tärkeimpiä perustoja. Kunnallisella itsehallinnolla on siis palvelutuotannon tehtävää merkittävämpi periaatteellinen arvo. Kunnilla itsehallintoyhteisöinä on tutkimuksenkin kannalta erilainen profiili verrattuna valtion hallintoon. Toivottavaa olisi, että yhdistyksen toiminnassa jatkuisi vahvana nimenomaan itsehallintoon, kansalaisten vaikuttamiseen ja muihin kunnallisen toiminnan erityispiirteisiin liittyvien kysymysten esilläpito.

Aimo Ryynänen on kunnallisoikeuden professori emeritus. Hän on toiminut Kunnallistieteen aikakauskirjan päätoimittajana vuosina 2002–2007 ja yhdistyksen puheenjohtajana vuosina 1998–1999.

Kunnat ovat keskeinen osa suomalaista yhteiskuntaa, niin kansalaisten, toiminta- ja palvelujärjestelmien kuin laajemman hallinnonkin osalta. Kuntien toiminnan tutkiminen on tärkeä aihealue, sillä kunnissa, erityisesti kuntien päätöksenteossa, ollaan monella tavalla hienolla näköalapaikalla. Kuntien toimintaan heijastuvat ja siinä näkyvät monipuolisesti koko julkisen sektorin toiminta, maan hallituksen ja eri ministeriöiden ratkaisut, ja myös yksityisen sektorin linjaukset. Kuntia kannattaa siis tutkia, sillä niiden toiminnassa heijastuu laaja-alaisesti koko suomalainen, ja myös kansainvälinen toiminta ja erilaiset toiminnan mekanismit.

Olin Kunnallistieteellisen yhdistyksen puheenjohtaja vuosina 2000–2002 ja Kunnallistieteellisen aikakauskirjan toimitusneuvoston jäsen vuosina 1999–2013. Omalta Kunnallistieteen yhdistyksen hallitusajalta yksi kiintoisimmista asioista oli pääministeri Paavo Lipposen toisen hallituksen, vuosien 1999–2003 hallitusohjelmassa korostunut kansalaisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden vahvistaminen, sekä tavoite osaamiseen ja tietoon perustuvasta toiminnasta, jota tutkin edelleen nykyisessäkin tutkimushankkeessani. Tutkimuksen kannalta tuolloisessa hallitusohjelmassa korostuivat tärkeinä alueina kuntarakenteen kehittäminen, kuntien toiminnan ja eri palveluiden tasapuolisuus, palvelurakenteen kehittäminen sekä kuntien velvoitteiden, tehtävien ja rahoituksen tasapaino. Kaikki nämä tuottivat kuntanäkökulmasta katsottuina mielenkiintoisia tutkimusteemoja.

Kotimainen kuntatutkimus on nyt 2020-luvulla edelleen monien mielenkiintoisten näköalojen edessä. Uudet ja nyt meneillään olevat kuntia ja laajempia yhteistoiminta-alueita koskevat ratkaisut ja toimintamallit antavat kiinnostavia näkökulmia, ja edellyttävät myös tutkimukselta ennakkoluulottomuutta ja laaja-alaisuutta. Tärkeää on myös eri tieteenalojen keskinäinen vuorovaikutus ja poikkitieteellisyys, sillä harvat asiat ovat nykyisin pelkästään yhden tieteenalan ratkaistavissa. Samalla haluan korostaa tutkimustiedon välittämisen merkitystä, ja sitä, että kunta-alan tutkijoiden on tärkeää luoda laajoja verkostoja, myös poikkitieteellisesti muiden tieteenalojen edustajien kanssa, ja olla rohkeita välittämään omaa tutkimustietoaan päätöksentekijöille niin kuntatasolla kuin valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin.

Kunnallistieteellisen yhdistyksen puheenjohtajuuskausi sekä Kunnallistieteellisen Aikakauskirjan toimitusneuvoston jäsenyys olivat tärkeitä ja monella tavoin merkityksellisiä jaksoja, sekä oman tieteellisen tutkimustyön, että myös yliopiston opiskelijoille tarjottavien yhteyksien kannalta. Omilla opintojaksoillani kävi vierailevina luennoitsijoina sekä tasavallan presidentti, hallituksen ministereitä, että edustajia eri ministeriöstä ja Kuntaliitosta. Nämä vierailut tarjosivat myös opiskelijoille kiinnostavia tutkimusaiheita.

Puheenjohtajuuskausi tuotti myös itselleni erinomaisen laajoja ja monipuolisia verkostoja, joista monet ovat edelleenkin ajankohtaisia ja tärkeitä omassa tutkimustyössä, ja toimivat edelleen. Ne antoivat mahdollisuuden välittää tietoja ja kannustaa myös opiskelijoita verkostoitumaan ja tarkastelemaan kunta-alaa laajasti ja monipuolisesti.

Lämpimät onnittelut 50 vuotta täyttävälle yhdistyksellemme! Yhdistyksen hallituksen jäsenet, toimihenkilöt sekä Focus Localis-lehden päätoimittaja ja koko toimitusneuvosto ovat erinomaisella näköalapaikalla!

Vuokko Niiranen on professori emerita ja toimii Itä-Suomen yliopistossa Sosiaali- ja terveysjohtamisen laitoksella. Hän oli yhdistyksen puheenjohtajana vuosina 2000–2002.

Tervehdys 50 -vuotiaalle

Olin Kunnallistieteen yhdistyksen puheenjohtajana kolmivuotiskauden 2003–2005. Varapuheenjohtajana toimi Tampereen yliopiston nykyinen vararehtori Marja Sutela. Vähän aiemmin käynnistyneestä terrorismin vastaisesta sodasta huolimatta nuo vuodet olivat suomalaisessa yhteiskunnassa ja myös kunnallishallinnossa monella tapaa optimismin ja tulevaisuususkon vuosia. Kestävyysvaje ja ikääntyminen olivat vielä lähinnä dataa edelläkävijöiden tietokoneissa, sotesta oli menossa vasta esileikki Seutukuntien tuki -hankkeen ja alkavan Paras-hankkeen muodossa, ilmastonmuutoksen torjunta ei vielä näkynyt kuntien toiminnassa.

Rautaesirippu oli kaatunut reilu vuosikymmen aikaisemmin ja 2000-luvun alkuvuosina monet ns. transitiomaat hakivat oppia suomalaisesta kuntahallinnosta. Näin jälkeensä voi havaita, että toiset hyvällä ja toiset huonommalla menestyksellä. Itse matkustin paljon sekä Baltian maissa, Balkanilla että Venäjällä. Hyvin jäi mieleen esimerkiksi matka Sutelan Marjan kanssa Petroskoihin, jossa esittelimme suomalaista kuntatutkimusta yrittäen antaa sikäläisille kumppaneille työkaluja paikallisen itsehallinnon rakentamiseen. 1990-luvun kaiut olivat näkyvissä myös Suomen kuntatutkimuksessa, jossa pohdittiin kohtuullisen paljon eurooppalaistumista ja sen merkitystä Suomen kunnille.

Onnittelten lämpimästi 50-vuotiasta Focus Localis yhdistystä. Nyt syksyllä 2021 olemme tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus muokkaa kuntien roolia ja toimintoja uuteen malliin. Sekä uudistuksen toimeenpanossa, että vaikutuksissa tulee olemaan runsaasti kiinnostavaa tutkittavaa.

Arto Haveri on kunnallispolitiikan professori Tampereen yliopistossa Johtamisen ja talouden tiedekunnassa. Hän toimi yhdistyksen puheenjohtajana vuosina 2003–2005 ja on tällä hetkellä yhdistyksen hallituksessa.

Sydämelliset onnitellut 50-vuotiaalle,

Omana Kunnallistieteellisen aikakauskirjan (tuohon aikaan KTA) päätoimittajakautena kuntatutkimukseen kohdistui paljon kiinnostusta. Elettiin erilaisten reformien aikakautta. Oli meneillään Paras-hanketta, ”suurta kuntauudistusta” ja monia muita kuntien uudistamisen prosesseja. Siis myös niitä reformipolitiikan kehitysvaiheita, jotka johtivat nykymuotoiseen sote-uudistukseen. Tuohon aikaan uudistuksia perusteltiin ”leveämmillä hartioilla”. Sittemmin tuo varsin arkikielinen sanamuoto kehittyi sote-uudistusprosessin viime vaiheissa ”integraation” käsitteeksi. Samat muutostarpeet ovat toki olleet kohteena. Miten turvata palvelut muuttuvan väestörakenteen ja palveluodotusten paineissa? Miten parantaa tehokkuutta, laatua ja vaikuttavuutta? Miten hyödyntää monipuolisemmin digitalisaatiota ja moderneja teknologioita? Kuten yleensä hallinnollisissa reformeissa, kummatkin käsitteet ovat myös sopivan monitulkintaisia. Ne taipuvat kyllä hyvin monenlaiseen käyttöön ja käyttäjien erilaisin tarkoituksiin.

Kuntia koskevalle tutkimukselle on erityinen tarve tulevaisuudessa. Jo omana KTA:n päätoimittajakautena huomasin, että tutkimuksen luonne on muuttumassa. Entistä enemmän tarvitaan tutkimusta, jossa eri tieteenalojen ja tutkimusalueiden yhteistyö korostuu. Tärkeiden

yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisut kehitetään, testataan ja arvioidaan paikallisissa yhteisöissä, kunnissa ja niiden yhteistyörakenteissa. Toisaalta, itse kehottaisin kyllä analysoimaan tarkasti nykymuotoisen sote-uudistuksen seuraavia vaiheita Suomessa. Paljon kiinnostavaa tutkimusta tarvitaan siitä, miten kansalaisten ja kuntalaisten palvelut organisoituvat uusissa rakenteissa, miten resurssi- ja rahoituspohja kehittyy ja miten tämä kaikki näkyy kuntalaisen ja kansalaisen rooleissa. Erityisen kiinnostavaa tutkimusta on tehtävissä myös kuntien ja muun julkisen hallinnon muuttuvasta roolista suhteessa liikeyritysten talouden ja kansalaisyhteiskunnan toimintaan. Kyse lienee paljolti kunnan idean pohdinnasta. Miten siihen vaikuttavat julkisen hallinnon järjestelmän muiden osien muutokset, mutta myös laajempi yhteiskunnan hallinnan viitekehys?

Focus Localis -lehden kehitykseen vaikuttavat tietysti muutkin asiat kuin sen kohteena olevat kiinnostavat teemat. Tärkeä kysymys on painoarvo, joka suomenkielisille tieteellisille lehdille annetaan. Älykkäitä kompromisseja tarvitaan, kun yhdistellään laatuvarmistettua kansallista ja kansainvälistä tieteellistä tutkimusta yhdistyksen ja lehden tärkeään kansalliseen impaktiin. Tehtävä kuulostaa juuri niin monimutkaiselta kuin tutkimamme kohteet usein ovat. Toisaalta innovatiivisilla ajatuksilla tätä monimutkaisuutta on mahdollista myös hyödyntää. Näin uskon.

Kuntatutkimuksen vaikutukset olivat keskeinen puheenaihe omana päätoimittajakauteni. Ajatus tutkimuksen vaikutuksista näyttää entisestään vahvistuvan. Muistan päätoimittajan roolissa joskus hämmästyneen, miten erityisesti teemanumeroita ja niiden pääkirjoituksia oli luettu. Tunnistin joskus ministereiden puheissa väljiä viittauksia KTA:ssa esitettyihin argumentteihin. Tosin useimmiten päätelmät, joita näistä tehtiin, olivat kovin erilaisia. Ne oli usein sovitettu vastaamaan siihen, mitä poliittinen päätöksentekijä oli asiasta jo aiemmin ollut mieltä. Ehkäpä tämä kertoo myös siitä, että tutkimuksen vaikuttavuus on hyvä ajatella laaja-alaisesti. Parhaimmillaan kuntatutkimus voi kehittää ja antaa jopa suoranaisia vinkkejä päätöksentekoon. Se on kuitenkin myös tapa tarkastella tarvittaessa kriittisesti ajankohtaisia kuntia koskevia ilmiöitä. Sen pitäisi olla autonomisten tutkijoiden ääni.

Parhaat onnitellut ja hyvää jatkoa 50-vuotiaalle Focus Localis ry:lle!

Jarmo Vakkuri on kunnallistalouden professori Tampereen yliopistossa Johtamisen ja talouden tiedekunnassa. Hän on toiminut Kunnallistieteellisen aikakauskirjan päätoimittajana vuosina 2008–2013.

HANNA VAKKALA

Vanhemmat sukupolvet muistelevat usein, kuinka ”ennen vanhaan” oli tapana lahjoittaa 50 vuotta täyttävälle henkilölle keinutuoli, kävelykeppi tai hartiahuivi. Nykyään tilanne on toinen, ovathan viisikymppiset toinen toistaan nuorekkaampia. Jos Kunnallistieteen yhdistys, nykyinen Focus Localis olisi ihminen, hänen lahjansa voisi olla vaikkapa sähköpyörä, äänikirja tai museokortti.

Voisikohan yhdistyksen paras lahja olla aktiiviset jäsenet ja toimintaa seuraavat ihmiset? Entä jos lahjoittaisimme osallistumista, keskusteluja ja uusia ideoita, niin itsellemme, kollegoillemme kuin laajemmallekin paikallishallinnon tutkimuksesta ja kehittämisestä kiinnostuneille? Siitä uskoisin vireän, ketterän ja kaikista uudistuksista alati kiinnostuneen yhdistyksemme olevan kiitollinen ja saavan potkua seuraavillekin vuosikymmenille.

Lämpimästi onnitellen ja touhukkaita vuosia toivotellen!

Hanna Vakkala on yliopistonlehtori ja opetusvaradekaani Lapin yliopistossa Yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa. Vakkala toimi yhdistyksen puheenjohtajana vuosina 2014–2015.

Aloitin puheenjohtajana vuoden 2016 alussa, jolloin yhdistys oli nimeltään vielä Kunnallistieteen yhdistys. Puheenjohtajavuosieni aikana tapahtui yhdistyksen toiminnassa merkittäviä muutoksia ja uusia alkuja. Hallituksen päätöksen mukaisesti yhdistys vaihtoi tiedejulkaisunsa nimen vuonna 2017. Hallitus kokousti tuolloin Tampereen yliopiston Päätalon kellarikerroksen videoneuvotteluhuoneessa. Tiedejulkaisun nimenmuutos oli ollut jo keskusteluissa silloisen ja sitä edeltävän toimituksen aikana. Nyt aika muutokselle oli kypsä. Uusi nimi syntyi hallituksen keskustelussa, kun pohdimme, miten yhdistyksen fokus juuri paikallisiin ilmiöihin ja näkökulmiin tulisi selkeimmin esille. Hallitus punnitsi vaihtoehtojen ”kuntatutkimus”, ”paikallis- ja aluehallintotutkimus” ja ”kuntatiede” välillä sekä esitettiin myös ajatuksia, jos nimi ei olisikaan niin suoraviivainen, vaan heijastelisikin tieteen vanhaa kieltä, latinaa. Tämän yhteisen keskustelun, googlailun, ideoinnin ja kahittelun prosessissa syntyi ’Focus Localis’. Vuonna 2019 tiedejulkaisun nimenmuutos johti myös koko yhdistyksen nimenmuutokseen jäsenistön ääntä kuunnellen.

Tiedejulkaisun ohella, yhdistyksen toinen perustehtävä on ollut tiedepäivien järjestäminen. Puheenjohtajakaudellani toinen tärkeä askel oli ehdotus Hallinnon tutkimuksen seuralle yhteisistä tiedepäivistä. Tuosta ehdotuksesta seurasi ensimmäiset yhteiset Hallinnon ja kuntatutkimuksen tiedepäivät Tampereella 2017 osana Suomen itsenäisyyden juhluvuoden tapahtumia. ”Julkisen johtamisen seuraavat 100 vuotta” kokosivat Tampereelle ennätysyleisön, kun 264 osallistujaa kerääntyi Päätalon yläaulaan viihtymään muun muassa Alivaltiosihteerin seurassa.

Vuonna 1971 Kunnallistieteen yhdistys perustettiin ”kunnallistutkimuksen uudeksi suunnan näyttäjäksi ja kunnallisalan eri yhteisöjen, tutkimuslaitosten, tutkijoiden ja muiden asiainharrastajien yhteistyöelimeksi”. Yhdistyksen menneiden 50 vuoden aikana olisi voinut avata, kenties onkin avattu, kulloisetkin tiedepäivät tai kuntatutkijain seminaarit sanoilla ”kunnat ovat tutkimuksen kohteena nyt kiinnostavampia ja ajankohtaisempia kuin koskaan aiemmin”, olematta milloinkaan väärässä. Juuri tämä paikallisten ilmiöiden ja näkökulmien jatkuva muutos tekee niistä ehtymättömän mielenkiinnon kohteen, korostaen yhdistyksen perustehtävää tutkimuksen, tieteen ja käytännön vuorovaikutustoimijana, niin tutkijoiden kuin asiainharrastajienkin keskuudessa. Paikallisten ilmiöiden ja asioiden, kokemusten ja näkemysten tutkiminen ja tutkitun tiedon tuominen julki on merkityksellistä, sillä elämä on mitä suurimmassa määrin paikallista.

Lämpimät onnittelut 50-vuotiaalle Focus Localikselle!

Lotta-Maria Sinervo on yliopistonlehtori Tampereen yliopistossa, Johtamisen ja talouden tiedekunnassa. Hän toimi yhdistyksen puheenjohtajana vuosina 2016–2019 ja on tällä hetkellä toinen Focus Localiksen päätoimittajista.

Tervehdys Focus Localis ry:lle ja Focus Localis tiedelehdelle

Kuntia ja paikallishallintoa pitää tutkia.

Tutkimustiedolle ja sen hyödyntämiselle on erityinen tarve ja kysyntä. On helppo tunnistaa monia isoja haasteita, kuten väestön muuttoliikkeet, ikääntyminen, ikäluokkien pieneminen ja elinkeinorakenteiden murrokset. Murrosten negatiivisten vaikutusten peittoamisessa tutkittu tieto on paras apu.

Yhtä lailla, kunnissa on monia merkittäviä uudistuksia valmistelussa ja toteutuksessa yhtäaikaaisesti. Muutosten johtamisessa ja toteuttamisessa vaaditaan paljon onnistumisia. Onnistumisia ei tule ilman tutkittua tietoa. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäminen siirretään kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle vuoden 2022 alusta. Jo nyt kunnat ovat ottaneet merkittävän roolin työllisyysasioissa, työllisyyden kuntakokeilun puitteissa. Lisäksi olisi perin outoa, jos kunnat jätettäisiin tutkimuksen ulkopuolelle. Tällöin lähtökohtaisesti rajattaisiin 425 tuhatta kuntatyöntekijää pois tutkimustiedon hankkimisen piiristä.

Tutkittu tieto on tärkein raaka-aine kuntakentälle ja kunta-alan asiantuntijoille. Tutkittu tieto auttaa jäsentämään maailmaa ja arkipäiväisiä tekemisiä. Tietoa tarvitaan ennakointiin ja tulevaisuuspolkujen tunnistamiseen, hallintotoimien toteuttamiseen ja johtamiseen sekä tavoitteiden ja toimien toteutumisen arviointiin. Tieto on tärkeä aineisosa kunnissa tapahtuvassa asiantuntijoiden työssä. Tieto ei ole mauste, vaan se on pääraaka-aine. Työyhteisöt muotoutuvat tiedon ja osaamisen varaan. Siksi on äärimmäisen tärkeää, että tutkimuksessa ja kunnissa pidetään jatkuvasti huolta tietopohjasta, uuden tiedon tuottamisesta ja hyödyntämisestä.

Itse priorisoin korkealle sitä, että kunnista kerätään dataa ja aineistoja sekä hyödynnetään niitä tutkimuksessa ja kuntien kehittämistyössä. Tosiasia on se, että jos emme itse huolehdi näistä, ei sitä tee kukaan muukaan. Vaikka Suomi on edelläkävijä monessa asiassa, niin Suomi ei ole eurooppalaisille tieteen tekijöille tai hallinnonkehittäjille primääri aineistonhankinta tai analysoinnin kohde. Meillä tiedeyhteisönä on siten velvollisuus ja vastuu tuottaa kansainvälisesti kiinnostavia aineistoja ja analyysyjä oman maan kunnista. Tutkimus on toki tiedon tuontia ulkomailta, mutta erityisesti tiedon vientiä kansainvälisille kehittämisareenoille.

Tiedejulkaisut ovat Suomessa ja maailmalla tilanteessa, jossa niiden on luotava nahkansa yhä uudelleen. Kilpailu lukijoiden ja tiedon hyödyntäjien huomiosta on kovaa. Uusia medioita ja alustoja syntyy koko ajan. Samalla osa menettää relevanssinsa nopeasti ja ne katoavat areenoilta. Kilpailusta huolimatta, Focus Localiksella on edellytykset toimia uusissa tilanteissa.

Toivotan Focus Localikselle hyviä tulevia vuosia.

Olli-Pekka Viinamäki on Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistyksen toiminnanjohtaja ja kesäyliopiston rehtori. Viinamäki oli Focus Localiksen päätoimittaja vuosina 2017–2018.

Yhdistyksen historian kaikki puheenjohtajat ja päätoimittajat

Puheenjohtajat

1972–1973	Olavi Rytkölä
1974	Erkki Pystynen
1975–1990	Paavo Hoikka
1991–1992	Juha Vartola
1993–1995	Krister Ståhlberg
1996–1997	Anita Niemi-Iilahti
1998–1999	Aimo Ryyönen
2000–2002	Vuokko Niiranen
2003–2005	Arto Haveri
2007–2008	Ulla Kotonen
2009–2011	Jari Stenvall
2012–2013	Risto Harisalo
2014–2015	Hanna Vakkala
2016–2019	Lotta-Maria Sinervo
2020–	Jenni Airaksinen

Päätoimittajat

1973–1990	Olavi Rytkölä
1991–1996	Paavo Hoikka
1997–1999	Krister Ståhlberg
2000–2001	Ari Salminen
2002–2007	Aimo Ryyönen
2008–2013	Jarmo Vakkuri
2014–2016	Petri Virtanen
2017–2018	Olli-Pekka Viinämäki
2019–	Anni Jäntti & Lotta-Maria Sinervo

Kurkista yhdistyksen historiaan!

Kymmenen vuotta sitten Focus Localis ry, tuolloin Kunnallistieteen yhdistys, juhli pyöreitä täytettyään 40 vuotta. Juhlan kunniaksi päätettiin silloin koota yhdistyksen historiikki. Historiikki on oivallinen katsaus yhdistyksen alkutaipaleeseen ja toimintaan vuosien varrella. Se on myös erinomaista luettavaa kaikille nostalgiannälkäisille!

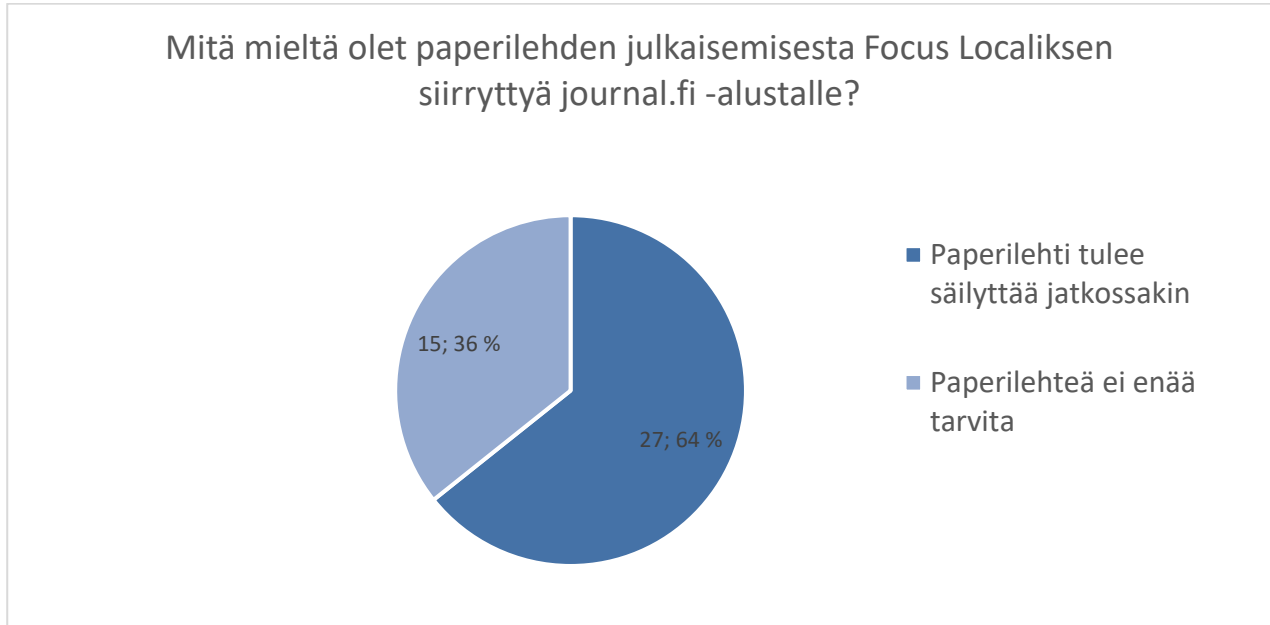
Lue historiikki [tästä!](#)

Historiikin on kirjoittanut Elina Kujala.

Jäsenkyselyn tulokset ja tulevaisuuden suuntia

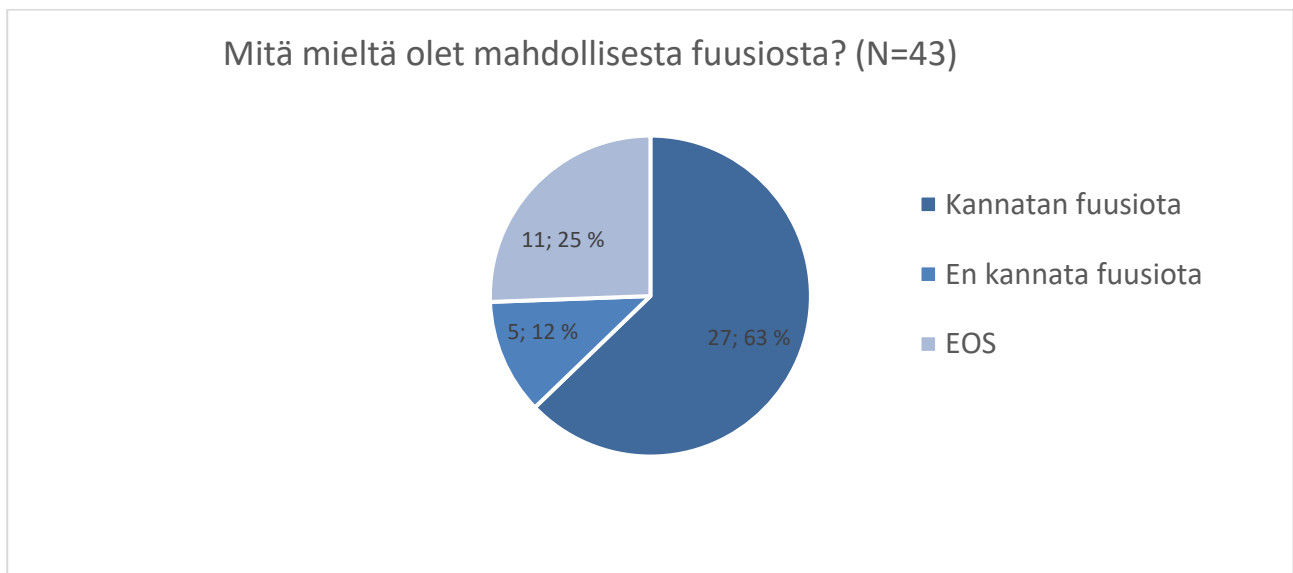
Lähetimme yhdistyksen jäsenille huhtikuussa linkin sähköiseen jäsenkyselyyn. Saimme kyselyyn 43 vastausta. Kiitokset kaikille vastanneille!

LEHDEN TULEVAISUUS

Jäsenistön toiveesta lehtemme tipahtaa jatkossakin tuttuun tapaan postilaatikosta, vaikka lehti ilmestyykin nyt myös sähköisenä.

FOCUS LOCALIS JATKAA ITSENÄISENÄ

Olimme jo jonkin aikaa hallituksessa pohtineet sitä, olisiko hyvä idea yhdistää kahden hallinnon tutkimuksen alalla vahvasti toimivan seuran toiminnot. Kysyimme jäsenistömme kantaa fuusioon, koska meitä hallituksena aidosti kiinnosti, mitä mieltä laaja jäsenistömme asiasta on. Hallitus suhtautui ajatukseen myönteisesti ja samansuuntainen tulos tuli myös jäsenkyselystä. Näillä eväin lähdimme kosioretkelle. Kosioretkemme Hallinnon Tutkimuksen Seuran suuntaan ei tällä kertaa

osoittautunut menestyksekkääksi. Ylpeänä ennakkoluulottomasta suhtautumisestamme ja pontevasta yrityksestämme jatkamme itsenäisenä seurana hyvää yhteistyötä Hallinnon Tutkimuksen Seuran kanssa.

FOCUS LOCALIKSEN TAPAHTUMAT

Jäsenkyselyn vastaajat antoivat tapahtumatoiminnan yleisarvosanaksi 3,79/5 (N=34). On mukava huomata, että tapahtumiin ollaan pääosin tyytyväisiä. Lupaamme kuitenkin pyrkiä jatkossa vieläkin parempiin, viiden tähden tapahtumiin! Toivommekin, että te jäsenet jaatte rohkeasti mielipiteitänne ja ideoitanne tapahtumien kehittämiseen jatkossakin.

Tässä jäsenkyselystä poimittuja kommentteja siitä, miten tapahtumatoimintaa voisi jatkossa kehittää:

"Asiantuntijaluentoja toivoisin."

"Tapahtumia pienkuntiin?"

"Seminaareissa lyhyitä puheenvuoroja, ei 1-2 h puheita. Kannattaa hommata ulkomailta 2 tai useampi puhuja seminaareihin. 1-2 h tunnin webinaareja kannattaa harkita, 2-3 vuodessa."

*"Kunnallistieteen päivien ohjelma sellaiseksi, että se houkuttaa myös vartuneempia tutkijoita ja käytännön kuntaihmissä tai alasta kiinnostuneita. Irti seminaari-
maisuudesta. Päivien ohella voisi esim. kerran vuodessa olla puolen päivän mittainen keskustelutilaisuus alustuksineen ajankohtaisesta temasta."*

"Panostamalla tiedepäiviin."

Opiskelijayhteistyö t ä vahvistetaan hallituksen opiskelijaj äsenen avulla

Yhdistyksen hallitus päätti vuonna 2020, että opiskelijayhteistyön vahvistamiseksi yhdistyksen hallitukseen varataan paikka opiskelijajäsenelle. Nyt opiskelijajäseneksi tänä vuonna valittu Tuukka-Ilari Lappi kertoo toimestaan hallituksessa:

Hei kaikille,

olen Tuukka-Ilari Lappi, 4. vuoden julkisoikeuden opiskelija. Lähdin mukaan yhdistyksemme toimintaan, koska ajattelin, että voisin syventää omaa osaamistani esimerkiksi viestinnän sisällöissä ja nähdä millaista yhdistystoiminta on opiskelijajärjestöjen ulkopuolella.

Kuluvana vuonna olen saanut toimia yhdistyksemme viestinnän apuna kehittämässä mm. sosiaalisen median sisältösuunnitelmia. On ollut ilo huomata, miten hyvin myös minun ääntäni ja ideoitani on kuunneltu ja otettu huomioon päätöksenteoksessa. Opiskelijat ovat kasvava jäsenryhmä yhdistyksessämme, joten on vain luontevaa, että olemme aktiivisesti mukana päätöksenteossa. Siitä on apua esimerkiksi viestinnän kielen säätämisessä sekä oikeiden kohderyhmien tavoittamisessa.

Hallituksen opiskelijajäsenen rooli on hyvin muovautuva. Siksi mukaan kannattaakin lähteä hyvin avoimella mielellä, koska omaa rooliaan voi muokata vaikkapa tapahtumajärjestämisen suuntaan, mikäli siitä pitää. Opiskelijajäsenenä pääset myös kurkistamaan kulissien taakse ja näet, miten paljon erilaista kokemusta tiedeyhdistyksessä toimiminen kerryttää. Lähdethän siis ehdolle seuraavassa sääntömääräisessä kokouksessamme, joka järjestetään torstaina **16.12. klo 11.00–12.00 Teamsissa.**

**HAKEE
OPISKELIJA-
JÄSENTÄ
HALLITUKSEEN!**

Kiinnostuitko? Ota yhteyttä: sihteeri@focuslocalis.fi
ennen vuoden 2021 sääntömääräistä syyskokousta

Oman alan tieteellisen
yhdistyksen hallitustyö:

- ✓ tarjoaa loistavia verkostoitumismahdollisuuksia
- ✓ kerryttää kokemusta
- ✓ on hyvä meriitti cv:ssä

*Jos et ole jäsen, ehdit vielä liittymään!
Opiskelijajäsenyys 10e/ vuosi*